

Fokuspunkter for børn- og ungeområdet i Sønderborg Kommune

DAGTILBUD:

Minimumsnormeringer er et minimum

I BUPL Syddanmark er vi glade for, at der er kommet fokus på normeringer i daginstitutionerne. BUPL's anbefalede minimumsnormeringer er 1 voksen pr. 3 børn i vuggestue og 1 voksen pr. 6 børn i børnehaven. Man skal dog huske, at minimumsnormeringer ikke er supernormeringer, men – helt bogstaveligt – *minimumsnormeringer*. Det er, hvad der minimum skal til for at sikre den mest basale omsorg, trivsel og udvikling for børnene.

BUPL mener, at normeringstallet bør opgøres uden ledere, idet ledere af daginstitutioner har meget lidt – eller slet ingen – tid sammen med børnene. Freregnet ledere lever Sønderborg Kommune IKKE op til minimumsnormeringerne.

VIGTIGT: Tallet viser de tekniske gennemsnitsressourcer i den enkelte kommune og afspejler ikke de reelle normeringer i den enkelte daginstitutionⁱ.

2019							2021	
Kommune	Normering 0-2 år	Normering 3-5 år	Normering uden leder 0-2 år	Normering uden leder 3-5 år	Pædagogandel uden leder	Pædagogandel med leder	Pædagogandel, 2019, pct. KL KEND DIN KOMMUNE BRUG NØGLETAL I STYRINGEN 2021	Alder for børnehavestart
Sønderborg	2,9	5,5	3,2	6,0	62,3%	65,6%	62,3%	2 år og 9 måneder

Kilde: Danmarks Statistik, © www.statistikbanken.dk, KL Kend din kommune – Brug nøgletal i styringen 2021, BUPL, Kommunens hjemmeside.

NOTE: Selvom afvigelser kan virke små, har decimalerne stor betydning. Fx svarer forskellen mellem en normering på 3,0 og 3,5 i en vuggestuegruppe med 12 børn til mere end 21 timers pædagogisk personale om ugen.

BUPL anbefaler en minimumsnormering på 1 voksen pr. 9 børn i skolefritidsordninger. Der er ikke konkrete tal for normeringen i SFO'er i Sønderborg Kommune. Derfor bør kommunen lave en normeringsopgørelse og en målsætning, der sikrer de mindste skolebørn i SFO'erne en god normering.

Høj pædagogandel skal sikre børns trivsel og udvikling

Det er vigtigt, at vores børn mødes af høj faglighed. Derfor er det ikke nok, at der 'bare' kommer flere voksne i institutionerne. Pædagoger har en uddannelse, som gør, at de kan sikre børns trivsel, læring og udvikling og tage særligt vare på sårbare og udsatte børn.

Forskning viser, at børn trives bedre og klarer sig bedre i skolen, når de har gået i en daginstitution med høj pædagogandelⁱⁱ. Derfor anbefaler BUPL, at pædagogandelen i institutionerne er mindst 80 %. Samme mål har man i Sønderborg Kommuneⁱⁱⁱ, men de seneste år har pædagogandelen (inklusive ledere og studerende) ligget på godt 75 %^{iv}. Kommunen lever altså hverken op til BUPL's anbefalinger eller egne mål på området.

Små børn bør ikke begynde for tidligt i børnehave

Små børn har større behov for omsorg, nærhed og tryghed for at sikre deres udvikling, og derfor er normeringer og gruppestørrelser bedre i vuggestuer end i børnehaver. Det er altså en udvanding af normeringerne, når man – som i Sønderborg Kommune^v – lader børn begynde i børnehaven, når de fylder 2 år og 9 måneder.

Loven om minimumsnormeringer skal sikre, at børn, der starter i børnehave, før de fylder tre år, får en normering som i vuggestuen. Loven træder i kraft januar 2024, men BUPL Sydjylland anbefaler, at Sønderborg Kommune allerede inden denne dato sørger for tilstrækkelig normering til de yngste børn.

SFO OG SKOLEOMRÅDET:

Fritidspædagogikken er underprioriteret

Et kvalitetstilbud i fritiden er afgørende for børns dannelse og sociale udvikling. Forskning viser, at et godt fritidstilbud giver skolebørn højere selvværd, bedre skoleresultater og mindre fravær. Effekten rækker langt ind i ungdomslivet, hvor færre dropper ud af en ungdomsuddannelse eller havner i misbrug og kriminalitet^{vi}.

BUPL's vilkårsundersøgelse på fritidsområdet i Sønderborg Kommune viser, at:

Et kvalitetstilbud i fritiden er afgørende for børns dannelse, sociale udvikling og kompetencer i konflikthåndtering, ligesom det forebygger fravær, misbrug og ungdomskriminalitet senere i livet^{vii}. Derfor er det forstemmende, at BUPL's vilkårsundersøgelse på fritidsområdet i Sønderborg Kommune viser, at:

- 26 procent af pædagogerne 'sjældent' eller 'aldrig' har tid til at arbejde med børnenes/de unges trivsel og udvikling
- 38 procent af pædagogerne 'sjældent' eller 'aldrig' har tilstrækkelig tid til at arbejde med børn/unge i udsatte positioner
- 43 procent af pædagogerne 'sjældent' eller 'aldrig' har mulighed for at arbejde med børnene/de unge i mindre grupper

Pædagoger i SFO'er oplever ofte at stå alene med meget store børnegrupper, og der er derfor behov for en normeringsopgørelse på området. Ligesom i dagtilbud er pædagogandelen også afgørende for kvaliteten i SFO'erne. Her har Sønderborg Kommune ca. 70 % pædagoger. Det bør være et mål i Sønderborg Kommune, at også de større børn – på linje med dagtilbudsområdet – bliver mødt med et kvalitetstilbud både i forhold til normering og pædagogisk faglighed.

Der er behov for pædagogfaglig ledelse

Ledelsen på fritidsområdet er generelt ved at rykke længere væk fra praksis. Man har i Sønderborg Kommune mange ledelsesslag, og derfor kan det være en udfordring at få hverdagen med ind i den

strategiske planlægning. Pædagoger bør i høj grad ledes af pædagoger for at sikre, at pædagogisk faglighed, trivsel og nærvær slår igennem i en presset hverdag.

Pædagoger i skolen er en kæmpe gevinst

Pædagoger har særlige uddannelsesmæssige forudsætninger for at gøre en positiv forskel for eleverne, og pædagoger og lærere supplerer hinanden fagligt. Derfor fungerer det godt med en to-professionsordning på skoleområdet – en klasselærer og en klassepædagog. Undersøgelser viser, at brug af klassepædagoger har effekt på elevernes læsefærdigheder, giver øget trivsel og bedre personlig udvikling, og at mulighederne for at inkludere børn med særlige behov forbedres. Prioritering af pædagoger i udskolingen har en kæmpe effekt på overgangen til ungdomsuddannelse og forebyggelse af frafald^{viii}.

Det er derfor positivt, når Sønderborg Kommune gør brug af den pædagogiske faglighed i skolen, men der er særligt i udskolingen brug for en mere systematiseret indsats på området.

GENERELT:

Pædagogmangel i fremtiden

Om 10 år vil der være 50.000 flere 0-5-årige børn i DK. I Sønderborg forventes børnetallet at stige 4 % frem mod 2031^{ix}. Sammen med loven om minimumsnormeringer vil det give mangel på pædagoger. Det er derfor nødvendigt med en lokal plan for uddannelse og rekruttering af pædagoger.

Fra deltid til fuldtid

I forbindelse med pædagogmanglen er det nødvendigt at sætte fokus på at få deltidsansatte pædagoger på fuld tid. Det vil styrke normeringen, pædagogandelen og kvaliteten i både dagtilbud og fritids-/skolepædagogikken. Det betyder også meget for børnetrivslen, at pædagogen kan møde børnene over en hel dag og få et sammenhængende syn på børnegruppen og nå at møde forældrene. At få flere pædagoger på fuld tid kræver dog øget fokus på arbejdsmiljøet – både fysisk og psykisk. Spørger man deltidsansatte pædagoger, hvorfor de er på deltid, svarer mange, at det skyldes for hårde vilkår i institutionerne. Det skal der gøres noget ved.

For opfølgning og nærmere dialog

Mette Tolstrup Ringstrøm
Andersen
Faglig sekretær
mts@bupl.dk
35 46 54 00 / 24 25 32 58

Conni Nissen
Fællestillidsrepræsentant i Sønderborg kommune
cns@bupl.dk
23 62 75 43

Kildehenvisninger:

ⁱ <https://bupl.dk/bupl-mener/minimum/normeringstal-for-2019-fra-danmarks-statistik/> "Opgørelsen fra Danmarks Statistik viser det overordnede forhold mellem personale og børn i kommunerne. Den medregner blandt andet institutionsledere, studerende og vikarer – og tager ikke højde for hverken sygefravær eller åbningstid."

ⁱⁱ Se mere i "Kommunalvalg 21 Trivsel og fællesskab til alle børn og unge"

ⁱⁱⁱ Kvalitet i dagtilbud og skoler En helhedsplan for Børn og Uddannelse Besluttet på byrådsmødet den 3. maj 2017

^{iv} Børne- og Uddannelsesudvalget onsdag den 2. juni 2021_Orientering om ledelsesinformation 2021 - ultimo april 2021_LIS-Aktivitet april 2021_mar-2021

^v Dagpasningsmuligheder_Soenderborg_Kommune_Oktober_2018_Boern_og_Uddannelse

^{vi} Se mere i "Kommunalvalg 21 Trivsel og fællesskab til alle børn og unge"

^{vii} Se mere i "Kommunalvalg 21 Trivsel og fællesskab til alle børn og unge"

^{viii} Se mere i "Kommunalvalg 21 Trivsel og fællesskab til alle børn og unge"

^{ix} Danmarks Statistik , © www.statistikbanken.dk/FRKM121